

Aika 19.04.2018, klo 16:00 - 18:14

Paikka Keskusvirastotalo, Kaupunginhallituksen istuntosali, 5. krs

### **Käsitellyt asiat**

- § 42 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 43 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 44 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 45 Ajankohtaiskatsaus (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 46 Terveiden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 47 Ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 48 Potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 49 Ikäihmisten palveluiden toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 50 Eläinsuojelutyön toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 51 Suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilun sääntökirja (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 52 Oikaisuvaatimus omaishoidon tuen lakisääteisten vapaiden perusteiden muuttamisesta (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 53 Valtuustoaloite fysioterapeuttien ottamiseksi osaksi kouluterveydenhuoltoa - Tampereen vihreä valtuustoryhmä (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 54 Tiedotusaineisto (yhteistoiminta-alueen asia)**
- § 55 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)**

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

#### Saapuvilla olleet jäsenet

Loukaskorpi Johanna, puheenjohtaja  
Jussila Anne-Mari, varapuheenjohtaja  
Alppi Ulla-Leena  
Friman Väinö  
Keränen Jyri  
Koivisto Sirpa  
Moilanen Raija  
Moisio Jani  
Rantanen Ilpo  
Simontaival Sari  
Siuro Petri  
Urhonen Amu  
Wigelius Ari  
Nurminen Maggie, varajäsen

#### Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, sihteeri  
Caglayan Merve, kaupunginhallituksen edustaja  
Kuosmanen Taru, esittelijä, johtaja  
Lemmetty Arto, hallintoylilääkäri  
Tirronen Anniina, avopalvelujohtaja  
Haapala Marika, tiedotusvastaava, viestintäsuunnittelija  
Lehtinen Joni, nuorisovaltuuston edustaja, poistui 17:08  
von Wricz Rekowski Jan, nuorisovaltuuston edustaja, poistui 17:36  
Markkola Antti, projektisuunnittelija, saapui 16:06, poistui 16:25  
Mäkinen Eeva-Kaisa, projektipäällikkö, saapui 16:06, poistui 16:25  
Vuori Mika, suunnittelupäällikkö, saapui 16:54, poistui 17:11  
Laine Ville, kehittämissuunnittelija, saapui 17:13, poistui 17:21  
Nurmio Kirsi, suunnittelija, saapui 17:13, poistui 17:21  
Heikkinen Anna, projektipäällikkö, saapui 17:22, poistui 17:57  
Taimi Kaisa, asiakasohjauspäällikkö, saapui 17:59, poistui 18:06

#### Poissa

Nordström Pia

#### Allekirjoitukset

Loukaskorpi Johanna  
Puheenjohtaja

Kaunisto Kalle  
Sihteeri

#### Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

23.04.2018

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Maggie Nurminen

Petri Siuro

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Nähtävänä: [www.tampere.fi](http://www.tampere.fi)  
24.04.2018

Kalle Kaunisto

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## **§ 42**

### **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

#### **Päätösehdotus oli**

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

## **§ 43**

### **Läsnäolo- ja puheoikeudet**

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

#### **Päätösehdotus oli**

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- projektisuunnittelija Antti Markkola, projektipäällikkö Eeva-Kaisa Mäkinen ja suunnittelupäällikkö Mika Vuori § 45 ajaksi
- kehittämissuunnittelija Ville Laine, suunnittelija Kirsi Nurmio ja palvelupäällikkö Marjaana Räsänen § 46-50 ajaksi
- projektipäällikkö Anna Maria Heikkinen § 51 ajaksi
- asiakaspalvelupäällikkö Kaisa Taimi § 52 ajaksi

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## **§ 44**

### **Pöytäkirjan tarkastus**

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

#### **Päätösehdotus oli**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Maggie Nurminen ja Petri Siuro (varalle Amu Urhonen ja Ari Wigelius).

#### **Perustelut**

Pöytäkirja on tarkastettavana viimeistään maanantaina 23.4.2018.

Jos pöytäkirjantarkastajaksi esitettävä tietää olevansa estynyt silloin suorittamasta tarkastusta tai tietää joutuvansa poistumaan tästä kokouksesta ennen sen päättymistä, on siitä ilmoitettava.

## **§ 45**

### **Ajankohtaiskatsaus (yhteistoiminta-alueen asia)**

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Merkitään tiedoksi.

#### **Kokouskäsittely**

Nuorisovaltuuston edustaja Joni Lehtinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Projektisuunnittelija Antti Markkola, projektipäällikkö Eeva-Kaisa Mäkinen ja suunnittelupäällikkö Mika Vuori olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

#### **Perustelut**

Johtaja Taru Kuosmanen katsaus ajankohtaisiin asioihin:

- Valinnanvapauskokeilun tilannekatsaus (Antti Markkola ja Eeva-Kaisa Mäkinen)
- Ikäihmisten palvelurakenne ja hoitoketjun tilannekuva (Arto Lemmetty)
- Maakunta- ja sote-uudistuksen tilannekatsaus (Mika Vuori)

## § 46

### **Terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:15/06.02.00/2018

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Suunnittelija Johanna Riippi, puh. 040 806 2736,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Yhteisöille maksetaan toiminta-avustukset vuodelle 2018 liitteissä esitetyn mukaisesti.

Avustusten maksatus voidaan aloittaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Myönnetty avustus voidaan viranhaltijan päätöksellä joko keskeyttää tai avustus peruuttaa, mikäli avustusehtoja rikotaan tai mikäli edellytykset avustuksen saamiselle eivät täyty.

Avustustarve arvioidaan toiminta-avustushaun yhteydessä toimitetun materiaalin perusteella.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin, jos avustuspäätös muuttuu oikaisuvaatimuksen perusteella.

#### **Esteellisyys**

Tiedotusvastaava Marika Haapala ilmoitti esteellisyytensä hallitusjäsenyytensä perusteella (hallintolaki 28.1 § kohta 5) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

#### **Kokouskäsittely**

Kehittämissuunnittelija Ville Laine ja suunnittelija Kirsi Nurmio olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Esittelijä totesi, että perustelutekstin toiseen kappaleeseen tehdään tekninen korjaus: Käytettäväksi esitettävä summa 510 700 euroa muutetaan muotoon 528 550 euroa. Asian korjattu liite jaettiin lautakunnan jäsenille ennen asian käsittelyn aloittamista.

#### **Perustelut**

Toiminta-avustukset vuodelle 2018 olivat haettavina 2.1. – 31.1.2018. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset toiminta-avustukset jaetaan yhdistyksille lautakunnan 9.11.2017 vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Toiminta-avustusten



pisteytykseen on käytetty lautakunnan päättämiä kriteereitä: aktiivisuutta, taloutta, toiminnan laajuutta, toiminnan suunnitelmallisuutta ja sitä, miten avustettava toiminta palvelee kaupungin strategisia tavoitteita. Vuosittaista toiminta-avustusta ei lähtökohtaisesti myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joita kaupunki tukee muilla avustuksilla tai sellaisten yhdistysten toimintaan, joilta kaupunki ostaa palveluja. Toiminta-avustuksia ei myöskään myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joiden tavoitteena on taloudellinen voitto tai aikaisemmin avustusta saaneille yhdistyksille, joiden toiminta on oleellisesti ilman perusteltua syytä poikennut avustushakemuksessa ilmoitetusta käyttötarkoituksesta. Avustustoiminnan yleisten periaatteiden mukaan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Tampereen kaupungin avustustoiminnan yleisten periaatteiden (kh 23.11.2009, päivitetty 6.11.2017) mukaan vuodesta 2018 alkaen vain hakijoiden, joille lautakunta on myöntänyt 10 000 euron avustuksen tai enemmän, tulee toimittaa edellisen toimintakauden asiakirjat niiden vahvistumisen jälkeen. Myös alle 10 000 euron avustuksen saajilta voidaan tarvittaessa pyytää erikseen kyseiset asiakirjat ennen maksatusta tarkistettavaksi. Avustustoiminnassa otetaan huomioon valtioneuvoston päätös ja avustuksen kilpailuvaikutukset. Mikäli yhdistyksen toiminta on eri ikäryhmille tai Tampereen ulkopuolellekin suunnattua, tulee yhdistyksen asiakirjoista voida todentaa erityisesti tälle ikäryhmälle suunnatun toiminnan sisältö ja kustannukset Tampereella tapahtuvassa toiminnassa. Samaan tarkoitukseen Tampereen kaupungilta voi saada avustusta tai tukea ainoastaan yhden avustuksen muodossa. Ostopalvelutoimintaa ei tueta avustuksilla.

Avustuskokonaisuudet sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminta-avustuksissa ovat: ikäihmisten palvelujen toiminta-avustukset, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustukset, potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustukset, ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustukset sekä eläinsuojelutyön avustukset. Yhteensä sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toiminta-avustuksiin on vuonna 2018 käytettävissä 507 200 euroa. Esitetään käytettäväksi 528 550 euroa.

Terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen kokonaisuuteen tuli hakemuksia yhteensä 40 kpl. Toiminta-avustuksia voidaan myöntää avustuksiin varatusta määrärahasta yhdistyksille, jotka täydentävät kaikkiin tamperelaisiin tai erityisesti työikäisiin kuntalaisiin kohdistuvia matalan kynnyksen sosiaali- ja terveyspalveluja tai tuottavat erityistä lisäarvoa terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämiseksi. Yhdistyksen asiakirjoista tulee voida todentaa erityisesti terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämistoiminnan sekä matalan kynnyksen toiminnan sisältö ja kustannukset eriytettyinä yhdistyksen mahdollisesta palvelutuotannosta ja muusta toiminnasta. Muutamia siirtoja tehtiin, jotta haettu toiminta kohdentuisi oikeaan kokonaisuuteen. YAD Youth Against Drugs ry siirrettiin ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustuskokonaisuuteen. Tampereen Kaupunkilähetys ry:n kaksi

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

hakemusta ja TamRoma ry:n hakemus siirrettiin ikäihmisten palvelujen toiminta-avustuskokonaisuuteen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry:n, Sateenkaariperheet ry:n ja Suomen nuoret lesket ry:n hakemukset siirrettiin perheitä tukevan työn kokonaisuuteen. Tampereen Pallo-Karhut ry:n hakemus siirrettiin soveltavan liikunnan kokonaisuuteen.

Liitteessä ovat vuonna 2018 avustusta hakeneet ja esitys toiminta-avustusten maksamisesta. Yhdistysten toiminta-avustushakemukset liitteineen ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa tunti ennen kokousta. Avustusesitysten valmistelijoiden apunaan käyttämät pisteytystaulukot saa nähtäväkseen pyydettäessä. Taulukko on lähtökohtaisesti kaikissa kolmessa avustuskokonaisuudessa sama, mutta siinä on eroja johtuen avustuskokonaisuuksien erityispiirteistä.

**Tiedoksi**

Hakijat, Susanna Lundström, Teemu Irri, Mira Siltanen, Jaana Villamo, Marja Pärssinen, sitar

Liitteet

1 Terveiden edistämisen avustukset

## § 47

### **Ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:17/05.01.00/2018

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Suunnittelija Johanna Riippi, puh. 040 806 2736,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Yhteisöille maksetaan toiminta-avustukset vuodelle 2018 liitteissä esitetyn mukaisesti.

Avustusten maksatus voidaan aloittaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Myönnetty avustus voidaan viranhaltijan päätöksellä joko keskeyttää tai avustus peruuttaa, mikäli avustusehtoja rikotaan tai mikäli edellytykset avustuksen saamiselle eivät täyty.

Avustustarve arvioidaan toiminta-avustushaun yhteydessä toimitetun materiaalin perusteella.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin, jos avustuspäätös muuttuu oikaisuvaatimuksen perusteella.

#### **Kokouskäsitely**

Kehittämissuunnittelija Ville Laine ja suunnittelija Kirsi Nurmio olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Esittelijä totesi, että perustelutekstin toiseen kappaleeseen tehdään tekninen korjaus: Käytettäväksi esitettävä summa 510 700 euroa muutetaan muotoon 528 550 euroa. Asian korjattu liite jaettiin lautakunnan jäsenille ennen asian käsittelyn aloittamista.

#### **Perustelut**

Toiminta-avustukset vuodelle 2018 olivat haettavina 2.1. – 31.1.2018. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset toiminta-avustukset jaetaan yhdistyksille lautakunnan 9.11.2017 vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Toiminta-avustusten pisteytykseen on käytetty lautakunnan päättämiä kriteereitä: aktiivisuutta, taloutta, toiminnan laajuutta, toiminnan suunnitelmallisuutta ja sitä, miten avustettava toiminta palvelee kaupungin strategiaa tavoitteita. Vuosittaista toiminta-avustusta ei lähtökohtaisesti myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan,

joita kaupunki tukee muilla avustuksilla tai sellaisten yhdistysten toimintaan, joilta kaupunki ostaa palveluja. Toiminta-avustuksia ei myöskään myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joiden tavoitteena on taloudellinen voitto tai aikaisemmin avustusta saaneille yhdistyksille, joiden toiminta on oleellisesti ilman perusteltua syytä poikennut avustushakemuksessa ilmoitetusta käyttötarkoituksesta. Avustustoiminnan yleisten periaatteiden mukaan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Tampereen kaupungin avustustoiminnan yleisten periaatteiden (kh 23.11.2009, päivitetty 6.11.2017) mukaan vuodesta 2018 alkaen vain hakijoiden, joille lautakunta on myöntänyt 10 000 euron avustuksen tai enemmän, tulee toimittaa edellisen toimintakauden asiakirjat niiden vahvistumisen jälkeen. Myös alle 10 000 euron avustuksen saajilta voidaan tarvittaessa pyytää erikseen kyseiset asiakirjat ennen maksatusta tarkistettavaksi. Avustustoiminnassa otetaan huomioon valtioneuvoston päätös valtiontukisääntely ja avustuksen kilpailuvaikutukset. Mikäli yhdistyksen toiminta on eri ikäryhmille tai Tampereen ulkopuolellekin suunnattua, tulee yhdistyksen asiakirjoista voida todentaa erityisesti tälle ikäryhmälle suunnatun toiminnan sisältö ja kustannukset Tampereella tapahtuvassa toiminnassa.

Avustuskokonaisuudet sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminta-avustuksissa ovat: ikäihmisten palvelujen toiminta-avustukset, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustukset, potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustukset, ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustukset sekä eläinsuojelutyön avustukset. Yhteensä sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toiminta-avustuksiin on vuonna 2018 käytettävissä 507 200 euroa. Esitetään käytettäväksi 528 550 euroa.

Ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustusta voidaan myöntää yhdistyksille ja yhteisöille, joiden toiminta tukee päihdeettömyyttä sekä lisää päihteisiin ja yleiseen hyvinvointiin liittyvää tietoa ja osaamista. Kohderyhminä ovat eri-ikäiset tamperelaiset. Yhdistyksen toiminnan tulee näkyä kuntalaisille, esimerkiksi viestinnän tai koulutuksen kautta. Yhdistyksen toiminnan tulee sisältää vertaisryhmä- ja/tai vertaistukitoimintaa. Yhdistyksen asiakirjoista tulee voida todentaa erityisesti ehkäisevän päihdetyön sekä vertaisryhmä- ja/tai vertaistukitoiminnan sisältö ja kustannukset eriytettynä yhdistyksen mahdollisesta palvelutuotannosta ja muusta toiminnasta. Hakijoita ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuteen tuli yhteensä 9 kappaletta. Kaksi hakijaa siirrettiin toisesta kokonaisuudesta ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuteen, koska toiminta liittyi enemmän ehkäisevään päihdetyöhön. KRIS-Tampere ry haki avustusta potilas -ja vammaisjärjestöistä ja YAD Youth Against Drugs ry terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen kokonaisuudesta.

Ehkäisevän päihdetyön hakijoista TamRoma ry siirrettiin nuorisotyön ja nuorten harrastustoiminnan edistämisen kokonaisuuteen siksi, että haettu toiminta keskittyy nuoriin ja nuorten harrastustoimintaan.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Liitteessä ovat vuonna 2018 avustusta hakeneet ja esitys toiminta-avustusten maksamisesta. Yhdistysten toiminta-avustushakemukset liitteineen ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa tunti ennen kokousta. Avustusesitysten valmistelijoiden apunaan käyttämät pisteytystaulukot saa nähtäväkseen pyydettäessä. Taulukko on lähtökohtaisesti kaikissa kolmessa avustuskokonaisuudessa sama, mutta siinä on eroja johtuen avustuskokonaisuuksien erityispiirteistä.

**Tiedoksi**

Hakijat, Susanna Lundström, Teemu Irri, Mira Siltanen, Jaana Villamo, Marja Pärssinen, sitar

Liitteet

1 Ehkäisevän päihdetyön avustukset

## § 48

### **Potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:16/06.02.00/2018

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Suunnittelija Johanna Riippi, puh. 040 806 2736,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Yhteisöille maksetaan toiminta-avustukset vuodelle 2018 liitteissä esitetyn mukaisesti.

Avustusten maksatus voidaan aloittaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Myönnetty avustus voidaan viranhaltijan päätöksellä joko keskeyttää tai avustus peruuttaa, mikäli avustusehtoja rikotaan tai mikäli edellytykset avustuksen saamiselle eivät täyty.

Avustustarve arvioidaan toiminta-avustushaun yhteydessä toimitetun materiaalin perusteella.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin, jos avustuspäätös muuttuu oikaisuvaatimuksen perusteella.

#### **Esteellisyys**

Amu Urhonen ilmoitti esteellisyytensä hallitusjäsenyytensä perusteella (hallintolaki 28.1 § kohta 5) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

#### **Kokouskäsitely**

Kehittämissuunnittelija Ville Laine ja suunnittelija Kirsi Nurmio olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Esittelijä totesi, että perustelutekstin toiseen kappaleeseen tehdään tekninen korjaus: Käytettäväksi esitettävä summa 510 700 euroa muutetaan muotoon 528 550 euroa. Asian korjattu liite jaettiin lautakunnan jäsenille ennen asian käsittelyn aloittamista.

#### **Perustelut**

Toiminta-avustukset vuodelle 2018 olivat haettavina 2.1. – 31.1.2018. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset toiminta-avustukset jaetaan yhdistyksille lautakunnan 9.11.2017 vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Toiminta-avustusten

pisteytykseen on käytetty lautakunnan päättämiä kriteereitä: aktiivisuutta, taloutta, toiminnan laajuutta, toiminnan suunnitelmallisuutta ja sitä, miten avustettava toiminta palvelee kaupungin strategisia tavoitteita. Vuosittaista toiminta-avustusta ei lähtökohtaisesti myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joita kaupunki tukee muilla avustuksilla tai sellaisten yhdistysten toimintaan, joilta kaupunki ostaa palveluja. Toiminta-avustuksia ei myöskään myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joiden tavoitteena on taloudellinen voitto tai aikaisemmin avustusta saaneille yhdistyksille, joiden toiminta on oleellisesti ilman perusteltua syytä poikennut avustushakemuksessa ilmoitetusta käyttötarkoituksesta. Avustustoiminnan yleisten periaatteiden mukaan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Tampereen kaupungin avustustoiminnan yleisten periaatteiden (kh 23.11.2009, päivitetty 6.11.2017) mukaan vuodesta 2018 alkaen vain hakijoiden, joille lautakunta on myöntänyt 10 000 euron avustuksen tai enemmän, tulee toimittaa edellisen toimintakauden asiakirjat niiden vahvistumisen jälkeen. Myös alle 10 000 euron avustuksen saajilta voidaan tarvittaessa pyytää erikseen kyseiset asiakirjat ennen maksatusta tarkistettavaksi. Avustustoiminnassa otetaan huomioon valtioneuvoston päätös ja avustuksen kilpailuvaikutukset. Mikäli yhdistyksen toiminta on eri ikäryhmille tai Tampereen ulkopuolellekin suunnattua, tulee yhdistyksen asiakirjoista voida todentaa erityisesti tälle ikäryhmälle suunnatun toiminnan sisältö ja kustannukset Tampereella tapahtuvassa toiminnassa. Samaan tarkoitukseen Tampereen kaupungilta voi saada avustusta tai tukea ainoastaan yhden avustuksen muodossa. Ostopalvelutoimintaa ei tueta avustuksilla.

Avustuskokonaisuudet sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminta-avustuksissa ovat: ikäihmisten palvelujen toiminta-avustukset, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustukset, potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustukset, ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustukset sekä eläinsuojelutyön avustukset. Yhteensä sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toiminta-avustuksiin on vuonna 2018 käytettävissä 507 200 euroa. Esitetään käytettäväksi 528 550 euroa. Soveltavan liikunnan (erityisliikunnan) avustuksista on aiempina vuosina päätetty terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen lautakunnassa. Vuonna 2017 osa potilas- ja vammaisjärjestöjen hakemuksista ja soveltavan liikunnan hakemukset yhdistettiin. Tampereen kaupungin organisaatiouudistuksen myötä nämä avustukset myönnetään jatkossa sivistys- ja kulttuurilautakunnassa, kuten muutkin liikunnan tukemiseen osoitetut toiminta-avustukset. Täten soveltavaan liikuntaan osoitettu avustusmääräraha tulee siirtää avo- ja asumispalveluista sivistys- ja kulttuurilautakunnan hallinnonalalle. Yhteensä 26 000 € siirretään erillisellä päätöksellä sivistys- ja kulttuurilautakunnan hallinnonalalle soveltavan liikunnan avustuskokonaisuuteen.

Potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksille, jotka tarjoavat vertaistukea sairastuneille tai vammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen,

kokemusasiantuntijuutta palveluiden kehittämiseen tai yhdistyksille, jotka tuottavat erityistä lisäarvoa sairastuneiden tai vammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustuksiin oli käytettävissä 156 000 euroa. Hakemuksia tuli yhteensä 29 kappaletta. Potilas- ja vammaisjärjestöjen kokonaisuuteen oli hakijoita vähemmän ja terveyden ja mielenterveyden edistämisen kokonaisuuteen enemmän kuin oli arvioitu, joten rahaa ehdotetaan siirrettäväksi potilas- ja vammaisjärjestöjen kokonaisuudesta terveyden ja mielenterveyden edistämisen kokonaisuuteen. KRIS-Tampere ry haki avustusta potilas- ja vammaisjärjestöjen kokonaisuudesta, mutta heidän hakemuksensa siirrettiin ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuteen.

Liitteessä ovat vuonna 2018 avustusta hakeneet ja esitys toiminta-avustusten maksamisesta. Yhdistysten toiminta-avustushakemukset liitteineen ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa tunti ennen kokousta. Avustusesitysten valmistelijoiden apunaan käyttämät pisteytystaulukot saa nähtäväkseen pyydettäessä. Taulukko on lähtökohtaisesti kaikissa kolmessa avustuskokonaisuudessa sama, mutta siinä on eroja johtuen avustuskokonaisuuksien erityispiirteistä.

#### **Tiedoksi**

Hakijat, Susanna Lundström, Teemu Irri, Mira Siltanen, Jaana Villamo, Marja Pärssinen, sitar

Liitteet

1 Potilas- ja vammaisjärjestöjen avustukset



## § 49

### **Ikäihmisten palveluiden toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:18/05.01.00/2018

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Suunnittelija Kirsi Nurmio, puh. 040 806 3135,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Yhteisöille maksetaan toiminta-avustukset vuodelle 2018 liitteissä esitetyn mukaisesti.

Avustusten maksatus voidaan aloittaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Myönnetty avustus voidaan viranhaltijan päätöksellä joko keskeyttää tai avustus peruuttaa, mikäli avustusehtoja rikotaan tai mikäli edellytykset avustuksen saamiselle eivät täyty.

Avustustarve arvioidaan toiminta-avustushaun yhteydessä toimitetun materiaalin perusteella.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin, jos avustuspäätös muuttuu oikaisuvaatimuksen perusteella.

#### **Esteellisyys**

Jyri Keränen ilmoitti esteellisyytensä hallitusjäsenyytensä perusteella (hallintolaki 28.1 § kohta 5) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Sirpa Koivisto ilmoitti esteellisyytensä (taloudenhoitajana yhdistyksessä, hallintolaki 28.1 § kohta 5) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

#### **Kokouskäsittely**

Kehittämissuunnittelija Ville Laine ja suunnittelija Kirsi Nurmio olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Esittelijä totesi, että perustelutekstin toiseen kappaleeseen tehdään tekninen korjaus: Käytettäväksi esitettävä summa 510 700 euroa muutetaan muotoon 528 550 euroa. Asian korjattu liite jaettiin lautakunnan jäsenille ennen asian käsittelyn aloittamista.

#### **Perustelut**

Toiminta-avustukset vuodelle 2018 olivat haettavina 2.1. – 31.1.2018. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset toiminta-

avustukset jaetaan yhdistyksille lautakunnan 9.11.2017 vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Toiminta-avustusten pisteytykseen on käytetty lautakunnan päättämiä kriteereitä: aktiivisuutta, taloutta, toiminnan laajuutta, toiminnan suunnitelmallisuutta ja sitä, miten avustettava toiminta palvelee kaupungin strategisia tavoitteita. Samaan tarkoitukseen Tampereen kaupungilta voi saada avustusta tai tukea ainoastaan yhden avustuksen muodossa eikä ostopalveluna järjestettävää toimintaa avusteta. Toiminta-avustuksia ei myöskään myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joiden tavoitteena on taloudellinen voitto tai aikaisemmin avustusta saaneille yhdistyksille, joiden toiminta on oleellisesti ilman perusteltua syytä poikennut avustushakemuksessa ilmoitetusta käyttötarkoituksesta. Avustustoiminnan yleisten periaatteiden mukaan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Tampereen kaupungin avustustoiminnan yleisten periaatteiden (kh 23.11.2009, päivitetty 6.11.2017) mukaan vuodesta 2018 alkaen vain hakijoiden, joille lautakunta on myöntänyt 10 000 euron avustuksen tai enemmän, tulee toimittaa edellisen toimintakauden asiakirjat niiden vahvistumisen jälkeen. Myös alle 10 000 euron avustuksen saajilta voidaan tarvittaessa pyytää erikseen kyseiset asiakirjat ennen maksatusta tarkistettavaksi. Avustustoiminnassa otetaan huomioon valtioneuvoston päätös avustuksen kilpailuvaikutukset. Mikäli yhdistyksen toiminta on eri ikäryhmille tai Tampereen ulkopuolellekin suunnattua, tulee yhdistyksen asiakirjoista voida todentaa erityisesti tälle ikäryhmälle suunnatun toiminnan sisältö ja kustannukset Tampereella tapahtuvassa toiminnassa.

Avustuskokonaisuuksia on sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminta-avustuksissa viisi: ikäihmisten palvelujen toiminta-avustukset, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustukset, potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustukset, ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustukset ja eläinsuojelutyön avustukset. Yhteensä sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toiminta-avustuksiin on vuonna 2018 käytettävissä 507 200 euroa. Esitetään käytettäväksi 528 550 euroa. Soveltavan liikunnan (erityisliikunnan) avustuksista on aiempina vuosina päätetty terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen lautakunnassa. Vuonna 2017 osa potilas- ja vammaisjärjestöjen ja soveltavan liikunnan hakemukset yhdistettiin. Tampereen kaupungin organisaatiouudistuksen myötä nämä avustukset myönnetään jatkossa sivistys- ja kulttuurilautakunnassa, kuten muutkin liikunnan tukemiseen osoitetut toiminta-avustukset. Täten soveltavaan liikuntaan osoitettu avustusmääräraha tulee siirtää avo- ja asumispalveluista sivistys- ja kulttuurilautakunnan hallinnonalalle. Yhteensä 26 000 € siirretään erillisellä päätöksellä sivistys- ja kulttuurilautakunnan hallinnonalalle soveltavan liikunnan avustuskokonaisuuteen.

Ikäihmisten palveluiden toiminta-avustuskokonaisuudesta myönnetään avustusta yhdistyksille, joiden toiminta on suunnattu pääsääntöisesti yli 65-vuotiaille tamperelaisille ikäihmisille ja joiden ensisijaisena tarkoituksena on ikäihmisten fyysisen ja/

tai psyykkisen toimintakyvyn ja vireyden ylläpitäminen sekä alentumisen ennaltaehkäisy. Avustuksella kannustetaan ikäihmisiä yhteisölliseen toimintaan ja vertaistuen tarjoamiseen arjen asioissa sekä lisäämään osallisuutta muun muassa tietoteknisiä taitoja parantamalla. Toiminta-avustusta voidaan myöntää myös yhdistyksille, jotka järjestävät omaisiaan hoitavia tukevaa toimintaa pääsääntöisesti yli 21-vuotiaita omaisiaan hoitaville tamperelaisille. Ikäihmisten palveluiden toiminta-avustuksissa on jaettavana 159 700 euroa. Hakemuksia ikäihmisten palveluiden toiminta-avustuksiin kertyi avustuskokonaisuuksien välisten siirtojen jälkeen yhteensä 43 kappaletta. Uusia hakijoita kokonaisuudessa on seitsemän. Niistä kahdelle ei ehdoteta myönnettävän avustusta: Kirkkopalveluiden vapaaehtoistyön koordinointiin tarkoitettu digialusta voi olla hyvä hanke, mutta toiminta-avustusmenettely ei ole oikea tapa päättää kaupungin osallistumisesta kyseessä olevaan digialustaan. NMKY:n hakemus taas ehdotetaan hylättäväksi, koska hakemuksen liitteistä (toimintasuunnitelma ja toimintakertomus) ei löydy kuvausta tai tietoja 65+ toiminnasta, johon avustusta haetaan.

Kulttuuriharrastusyhdistysten avustuskokonaisuuden hakijoista Pirkanmaan Lottaperinne ja Shakin Tuki, liikuntapalveluiden avustuskokonaisuudesta Pirkanmaan puolueettomat eläkeläiset, potilas- ja vammaisjärjestöjen kokonaisuudesta Pirkanmaan Muistiyhdistys, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen kokonaisuudesta Tampereen kaupunkilähetyksen Senioripysäkki ja Aamukorva ja TamRoman vanhustyö sekä vanhempainyhdistysten avustuksista Pirkanmaan autoalan veteraanit siirrettiin ikäihmisten palveluiden toiminta-avustuskokonaisuuteen, koska niiden toiminta liittyi yli 65-vuotiaisiin tamperelaisiin.

Liitteessä ovat vuonna 2018 avustusta hakeneet ja esitys toiminta-avustusten maksamisesta. Yhdistysten toiminta-avustushakemukset liitteineen ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa tunti ennen kokousta. Avustusesitysten valmistelijoiden apunaan käyttämät pisteytystaulukot saa nähtäväkseen pyydettäessä. Taulukko on lähtökohtaisesti kaikissa kolmessa avustuskokonaisuudessa sama, mutta siinä on eroja johtuen avustuskokonaisuuksien erityispiirteistä.

### **Tiedoksi**

Hakijat, Arja Ojala/vanhusneuvosto, Ella Suojalehto, Susanna Lundström, Vesa-Matti Kangas, Kirsi Nurmio, Johanna Sola, Johanna Riippi, Teemu Irri, Mira Siltanen, Jaana Villamo, Marja Pärssinen, sitar

Liitteet

1 Ikäihmisten palveluiden avustukset

## § 50

### Eläinsuojelutyön toiminta-avustusten myöntäminen vuodelle 2018 (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:19/06.10.02/2018

#### Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelija Johanna Riippi, puh. 040 806 2736,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### Päätösehdotus oli

Yhteisöille maksetaan toiminta-avustukset vuodelle 2018 liitteissä esitetyn mukaisesti.

Avustusten maksatus voidaan aloittaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Myönnetty avustus voidaan viranhaltijan päätöksellä joko keskeyttää tai avustus peruuttaa, mikäli avustusehtoja rikotaan tai mikäli edellytykset avustuksen saamiselle eivät täyty.

Avustustarve arvioidaan toiminta-avustushaun yhteydessä toimitetun materiaalin perusteella.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin, jos avustuspäätös muuttuu oikaisuvaatimuksen perusteella.

#### Kokouskäsitely

Kehittämissuunnittelija Ville Laine ja suunnittelija Kirsi Nurmio olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Esittelijä totesi, että perustelutekstin toiseen kappaleeseen tehdään tekninen korjaus: Käytettäväksi esitettävä summa 510 700 euroa muutetaan muotoon 528 550 euroa. Asian korjattu liite jaettiin lautakunnan jäsenille ennen asian käsittelyn aloittamista.

#### Perustelut

Toiminta-avustukset vuodelle 2018 olivat haettavina 2.1. – 31.1.2018. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset toiminta-avustukset jaetaan yhdistyksille lautakunnan 9.11.2017 vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Toiminta-avustusten pisteytykseen on käytetty lautakunnan päättämiä kriteereitä: aktiivisuutta, taloutta, toiminnan laajuutta, toiminnan suunnitelmallisuutta ja sitä, miten avustettava toiminta palvelee kaupungin strategiaa tavoitteita. Vuosittaista toiminta-avustusta ei lähtökohtaisesti myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan,

joita kaupunki tukee muilla avustuksilla tai sellaisten yhdistysten toimintaan, joilta kaupunki ostaa palveluja. Toiminta-avustuksia ei myöskään myönnetä sellaisten yhdistysten toimintaan, joiden tavoitteena on taloudellinen voitto tai aikaisemmin avustusta saaneille yhdistyksille, joiden toiminta on oleellisesti ilman perusteltua syytä poikennut avustushakemuksessa ilmoitetusta käyttötarkoituksesta. Avustustoiminnan yleisten periaatteiden mukaan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Tampereen kaupungin avustustoiminnan yleisten periaatteiden (kh 23.11.2009, päivitetty 6.11.2017) mukaan vuodesta 2018 alkaen vain hakijoiden, joille lautakunta on myöntänyt 10 000 euron avustuksen tai enemmän, tulee toimittaa edellisen toimintakauden asiakirjat niiden vahvistumisen jälkeen. Myös alle 10 000 euron avustuksen saajilta voidaan tarvittaessa pyytää erikseen kyseiset asiakirjat ennen maksatusta tarkistettavaksi. Avustustoiminnassa otetaan huomioon valtiontukisääntely ja avustuksen kilpailuvaikutukset. Mikäli yhdistyksen toiminta on eri ikäryhmille tai Tampereen ulkopuolellekin suunnattua, tulee yhdistyksen asiakirjoista voida todentaa erityisesti tälle ikäryhmälle suunnatun toiminnan sisältö ja kustannukset Tampereella tapahtuvassa toiminnassa. Samaan tarkoitukseen Tampereen kaupungilta voi saada avustusta tai tukea ainoastaan yhden avustuksen muodossa. Ostopalvelutoimintaa ei tueta avustuksilla.

Avustuskokonaisuuksia on sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminta-avustuksissa viisi: ikäihmisten palvelujen toiminta-avustukset, terveyden, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen toiminta-avustukset, potilas- ja vammaisjärjestöjen toiminta-avustukset, ehkäisevän päihdetyön toiminta-avustukset ja eläinsuojelutyön avustukset. Yhteensä sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toiminta-avustuksiin on vuonna 2018 käytettävissä 507 200 euroa. Esitetään käytettäväksi 528 550 euroa. Eläinsuojelutyön toiminta-avustuksia haki yhteensä kolme yhdistystä. Avustuksia myönnettäessä huomioidaan erityisesti toiminta eläinten sijoittamiseksi tilapäisesti tai pysyvästi uuteen kotiin. Rahaa eläinsuojelutyöhön oli jaettavissa yhteensä 2500 euroa.

Liitteessä ovat vuonna 2018 avustusta hakeneet ja esitys toiminta-avustusten maksamisesta. Yhdistysten toiminta-avustushakemukset liitteineen ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa tunti ennen kokousta. Avustusesitysten valmistelijoiden apunaan käyttämät pisteytystaulukot saa nähtäväkseen pyydettäessä. Taulukko on lähtökohtaisesti kaikissa kolmessa avustuskokonaisuudessa sama, mutta siinä on eroja johtuen avustuskokonaisuuksien erityispiirteistä.

#### **Tiedoksi**

Hakijat, Heljä Laukkanen, Jyrki Haapasalmi, Johanna Riippi, Jaana Villamo, Mira Siltanen, Teemu Irri, Susanna Lundström, sitar

## § 51

### Suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilun sääntökirja (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:2724/06.02.00/2018

#### Valmistelijan yhteystiedot

Projektipäällikkö Anna Heikkinen, puh. 044 423 5237,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilun 2018 sääntökirja hyväksytään.

Palvelusetelin arvoksi vahvistetaan sääntökirjan mukaiset korvaukset.

Valinnanvapauskokeilu tulee voimaan Tampereen/Oriveden, Pirkkala/Vesilahden, Valkeakosken, Nokian, Lempäälän alueilla koskien täysi-ikäisiä kuntalaisia.

Palveluntuottajien hyväksymistä koskeva toimivalta siirretään avo- ja asumispalvelujen palvelujohtajalle.

Avo- ja asumispalvelujen palvelujohtaja voi päätöksellään tehdä sääntökirjaan muutoksia, mikäli lainsäädäntöön, palveluseteliohjeistukseen tai Tampereen kaupungin käytäntöihin tulee muutoksia.

#### Kokouskäsittely

Nuorisovaltuuston edustaja Jan von Wricz Rekowski poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Projektipäällikkö Anna Maria Heikkinen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

#### Perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi joulukuussa 2017 lisärahoituksen valinnanvapauskokeilun laajentamiseksi uusiin sisältöihin eli suun terveydenhuoltoon ja henkilökohtaiseen budjettiin. Suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilu kestää vuoden 2018 loppuun, ja kattaa suunterveydenhuollon perushammashoitopalvelut. Kokeilussa ovat mukana isäntäkunta Tampereen lisäksi Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Valkeakoski sekä yhteistoiminta-alueina Orivesi ja Vesilahti. Kokeilun tavoitteena on selvittää, voidaanko tällä kokeilulla rakentaa malli, jolla

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

voidaan tuottaa suun terveydenhuollon palveluita entistä asiakaslähtöisemmin sekä kustannusvaikuttavammin.

Kokeilun ensisijaisena tavoitteena on tuottaa tietoa suun terveydenhuollon hyödynnettäväksi jatkossa myös laajemmin, ensin pilottia ja myöhemmin maakuntamallia ajatellen. Lisäksi kokeilulla pyritään selvittämään tietojärjestelmien integrointia. Kokeilun ja mahdollisen myöhemmin toteutettavan pilotin tavoitteena on luoda valinnanvapauden malli, joka tuottaa suun terveydenhuollon palveluja asiakaslähtöisemmin laajemmalla palveluntuottajapohjalla, ja palvelujen saatavuutta parantaen. Kokeiluun voidaan ottaa mukaan noin 4000 asiakasta. Kokeilussa 18 vuotta täyttäneet asiakkaat voivat valita kokeilussa mukana olevan yksityisen palveluntuottajan. Palveluntuottajat voivat hakeutua hyväksyttäväksi mukaan kokeiluun PSOP-järjestelmän kautta sääntökirjan hyväksymisen jälkeen. Kokeilu avataan asiakkaille toukokuun viimeisellä viikolla.

#### **Tiedoksi**

Eeva Torppa-Saarinen, Mika Vuori, Eeva-Kaisa Mäkinen, Antti Markkola, Anna Heikkinen, Tiiu Airistola, Tanja Koivumäki

#### Liitteet

1 Suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilun sääntökirja

## § 52

### Oikaisuvaatimus omaishoidon tuen lakisääteisten vapaiden perusteiden muuttamisesta (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:309/05.01.04/2018

#### Valmistelijan yhteystiedot

Asiakasohjauspäällikkö Kaisa Taimi, puh. 040 801 2746,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### Päätösehdotus oli

Oikaisuvaatimus hylätään.

#### Kokouskäsitely

Asiakasohjauspäällikkö Kaisa Taimi oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

#### Perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 18.1.2018 kokouksessa tekemään päätökseen on jätetty oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii päätöksen purkamista sekä asian uudelleen valmistelua vastaamaan lainsäädäntöä kaikilta osin. Oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa Kuntainfoon 6/2016.

Oikaisuvaatimuksen tekijä tuo esiin oikaisuvaatimuksessaan, että omaishoitajat eivät pysty käyttämään vapaitaan, koska omaishoidon lakisääteiset vapaat tulee käyttää sen kalenterivuoden aikana kun vapaat ovat kertyneet. Omaishoidon tuen vapaiden käyttäminen kalenterivuoden aikana ei ole uusi asia, vaan toimintakäytäntö, jonka mukaan on toimittu jo useamman vuoden aikana. Omaishoitajalle kertyy oikeutta lakisääteiseen vapaaseen 2-3 vuorokautta kuukaudessa. Omaishoitajan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi on suositeltavaa, että vapaita käytetään säännöllisesti kuukausittain. Tarvittaessa voi kerryttää useamman kuukauden vapaat, jos on tarvetta esim. kesällä pidemmälle hoitojaksolle hoitajan lomamatkan ajaksi. Myös etukäteen voi pitää muutaman kuukauden vapaita omaishoidon palveluohjaajan kanssa sovittaessa.

Lakisääteisiä vapaita voi käyttää usealla eri tavalla, jolla on pyritty varmistamaan, että jokaiselle omaishoitajalle löytyy sopiva tapa pitää ja käyttää säännöllisesti vapaansa. Suositeltavin tapa on käyttää lakisääteiset vapaat niin, että omaishoidettava menee omaishoitajan vapaan ajaksi esim. palvelutaloon tai perhehoitoon ympärivuorokautiselle jaksolle. Hoitojakso, joka



alkaa esimerkiksi maanantaina iltapäivällä ja päättyy torstai-iltapäivällä, kuluttaa 3 lakisääteistä vapaan vuorokautta hoitajalta eli yhden kuukauden vapaa-kertymän. Lakisääteisen vapaan käytön ajalta hoitovuorokauden asiakasmaksu on asiakkaalle 11,40 €/vrk eli jakson hinta on 34,2 €. Mikäli asiakas ei käytä jaksoon omaishoidon lakisääteisiä vapaita, niin jakson asiakasmaksu on 26 €/hoitopäivä eli kokonaismaksu jaksolta on 104 €.

Kaikki omaishoitajat tai -hoidettavat eivät halua mennä jaksolle esim. palvelutaloon, jolloin heille parempi vaihtoehto on palvelusetelin käyttö. Yksi lakisääteinen vapaan vuorokausi vastaa yhtä 100 €:n arvoista palveluseteliä. Omaishoitaja voi tilata palvelusetelillä palveluntuottajan kotiin hoitamaan hoidettavaa siksi aikaa, kun itse on vapaalla. Palvelusetelituottajat ovat hinnoitelleet itse, kuinka moneksi tunniksi yhdellä palvelusetelillä saa hoitajan kotiin. Aika riippuu ajankohdasta eli viikonpäivästä ja vuorokauden ajasta. Lakisääteiset vapaat voi käyttää myös palkkaamalla sijaishoitajan eli tehdään sopimus esimerkiksi hoidettavan sukulaisen kanssa. Sijaishoitaja hoitaa omaishoidettavaa omaishoitajan vapaan ajan 3 vuorokautta kuukaudessa ja sijaishoitajalle maksetaan siitä 300 €:n suuruisen korvaus kuukaudessa.

Omaishoidon tuen lakisääteiset vapaat on tarkoitettu käytettäväksi tasaisesti vuoden aikana, jotta parhaiten tuetaan omaishoitajan jaksamista. Lakisääteisten vapaan käyttömahdollisuuksia on paljon erilaisia, jolla pyritään mahdollistamaan, että jokaiselle hoidettavalle ja hoitajalle löytyy sopivin mahdollinen tapa pitää vapaansa. Lisäksi omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen palvelu, johon myönnetään tietty summa vuodeksi ja jonka käyttöä seurataan talousraporteissa. Myös talouden seurannan näkökulmasta lakisääteiset vapaat on pidettävä sen vuoden aikana, jolloin oikeus niiden käyttämiseen on syntynyt.

Omaishoidon tuen 3 §:n mukaan omaishoidon tuen myöntämiseen ei vaikuta hoitajan tai hoidettavan taloudellinen tilanne vaan hoidettavan hoidon sitovuus ja vaativuus. Mikäli omaishoidettavalla ei ole varaa maksaa esimerkiksi lyhytaikaisesta hoitajaksesta, jonka hinta on 26 €/hoitopäivä ja joka järjestetään palvelutalossa omaishoitajan sairastumisen vuoksi, niin sosiaalityöntekijä tekee selvityksen hänen tuloistaan ja menoistaan ja tarvittaessa suosituksen asiakasmaksun alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä. Sama toimintaperiaate on myös muiden asiakkaiden kohdalla, ei pelkästään omaishoidon tuen piirissä olevilla.

Omaishoidon tuessa Tampereella asiakasmäärät ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana. Omaishoidettavia on Tampereella tammikuun 2018 asiakasmäärän mukaan 1563, joista yli 21-vuotiaita on 1137 ja alle 21-vuotiaita 426. Omaishoidon tuessa on viisi palveluohjaajaa, joten jokaisella palveluohjaajalla on n. 313 asiakasta. Maaliskuussa 2018 saatiin yksi uusi palveluohjaajan vakanssi, joten asiakasmäärä on nyt n. 260 asiakasta /palveluohjaaja. Uusia omaishoidon hakemuksia tulee

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

joka kuukausi n. 40-50 kpl. Kasvaneen asiakasmäärän sekä lisääntyneen hakemusmäärän vuoksi haasteena on olemassa olevien omaishoitajien tilanteiden päivittäminen tavoitteiden mukaisesti. Omaishoitajan pyynnöstä tai muualta ilmenneen päivitystarpeen vuoksi sovitaan tapaaminen kuitenkin aina omaishoitajan ja -hoidettavan kanssa.

**Tiedoksi**

Oikaisuvaatimuksen tekijä, Kaisa Taimi, Ella Suojalehto, Ritva Sinijärvi

## § 53

### **Valtuustoaloite fysioterapeuttien ottamiseksi osaksi kouluterveydenhuoltoa - Tampereen vihreä valtuustoryhmä (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:7773/12.00.01/2017

Valmistelija / lisätiedot:  
Järvi Hannele, Talonen Minna

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Ylilääkäri Tuire Sannisto, puh. 050 468 9166,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

#### **Perustelut**

Tampereen vihreä valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessa huolensa lasten liikkumattomuudesta ja siitä aiheutuvista ongelmista. Aloitteessa viitataan vertailuun, jonka tulosten mukaan Suomen yläkouluikäisistä vain viidennes liikkuu suositusten verran. Vähäisen liikkumisen ohella lasten tuki- ja liikuntaelinvaivojen syyksi mainitaan myös koulujen työskentelypisteiden fyysinen epäsopivuus. Älylaitteiden lisääntyessä koulumaailmassa ergonomian ja monipuolisen kehonkäytön merkitys lisääntyy. Aloitteessa esitetään, että edellä mainituilla perusteilla Tampereen kaupunki selvittää muiden kuntien käytäntöjä fysioterapeuttien osalta kouluterveydenhuollossa ja ryhtyy selvityksen pohjalta toimiin ottaakseen käyttöön Tampereelle sopivan mallin, millä fysioterapeutit tuodaan osaksi kouluterveydenhuoltoa.

Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään aiheeseen, miten tukea kouluikäisten fyysistä aktiivisuutta ja siten ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä. Vastuu ei voi olla yksittäisellä ammattiryhmällä. Tampereen kaikki koulut ovat mukana Liikkuva koulu -ohjelmassa. Ohjelma on yksi hallitusohjelman osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeista. Liikkuvissa kouluissa muun muassa istutaan vähemmän, tuetaan oppimista toiminnallisilla

menetelmillä, liikutaan välitunneilla ja kuljetaan koulumatkat omin lihasvoimin. Ohjelman toteutustavat vaihtelevat kouluittain. Myös varhaiskasvatuksessa tuetaan liikkuvaa elämäntapaa ja lähes kaikki päiväkodit ovat mukana Ilo kasvaa liikkuen -ohjelmassa.

Kouluterveydenhuollon tehtävänä on tukea peruskouluikäisten lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä seuraamalla, arvioimalla ja edistämällä oppilaan terveyttä, mukaan lukien terveelliset elämäntavat ja hyvä fyysinen toimintakyky. Kouluterveydenhuollon toimijat tekevät monialaista yhteistyötä huoltajien, kouluyhteisön sekä muun oppilashuollon aikuisten kanssa. Yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan myös fysioterapian kanssa.

Liikunta ja fyysinen aktiivisuus ovat yksi keskeisistä terveyden edistämisen teemoista terveystarkastuksissa. Laajoissa terveystarkastuksissa käytettävien esitietolomakkeiden ja aiempien terveystietojen pohjalta käydään keskustelu lapsen ja perheen nykytilasta, elämäntavoista ja terveystottumuksista sekä oppilaan ja perheen terveydentilasta. Terveystarkastajilla on käytettävissään erilaisia tukimateriaaleja liikunnan edistämiseen ja muuhun terveysneuvontaan, kuten Neuvokas perhe -ohjelman työvälineet, joko koko ikäluokalle tai tarpeen mukaan kohdistettuna.

Perusopetuksen 5. ja 8.luokan oppilaille tehdään liikuntatunnilla valtakunnallinen fyysisen toimintakyvyn arviointi (MOVE!). Sen tarkoituksena on kannustaa oppilaita omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen ja edistämiseen. Osioissa mitataan oppilaan kestävyyttä, voimaa, nopeutta, liikkuvuutta, tasapainoa ja motorisia perustaitoja. Oppilas saa opettajalta henkilökohtaisen tuloslomakkeen kotiin ja vanhempien luvalla opettaja toimittaa lomakkeet keskitetysti kouluterveydenhuoltoon. Tietoja hyödynnetään 5. ja 8. luokan laajassa terveystarkastuksessa. Valtakunnallisessa vertailussa tamperelaisten oppilaiden tulokset ovat kokonaisuutena hyvällä tasolla ja joiltain osin jopa keskitasoa paremmat.

Kouluterveydenhuollossa oppilaiden ryhti tutkitaan vuosittain. Ryhdin tutkii lääkäri 1., 5., ja 8. luokalla laajan terveystarkastuksen yhteydessä ja muina vuosina terveydenhoitaja. Tarvittaessa oppilas ohjataan myös välivuosina koululääkärin vastaanotolle. Jokaisessa kouluterveydenhuollon toimipisteessä on skoliometri, jota käytetään apuvälineenä skolioosin seulontaan ja seurantaan. Ryhtiä voidaan seurata kouluterveydenhuollossa myös useammin, yksilöllisen terveydenhuoltosuunnitelman mukaisesti.

Mikäli kouluterveydenhuollossa oppilaalla havaitaan fysioterapian tarve, oppilas tai huoltaja ohjataan varaamaan aika fysioterapiasta. Jos yhteydenottoa ei ole tullut kuukauden kuluessa, lähetetään asiasta muistutus terveydenhoitajan välityksellä perheelle. Vastaanottoajan saa kiireellisyyden mukaan, usein kahden viikon aikana. Oppilaat saavat fysioterapiassa ohjausta ja neuvontaa tuki- ja liikuntaelinongelmiinsa. Yleisimpiä käyntisyitä ovat niska- ja hartiasseudun ongelmat, ryhti-ongelmat

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

tai tarkastukset (kuten skolioosiseuranta), ergonominen ohjaus ja jalkojen pituuseroarviointi. Myös terapiasarjat ovat mahdollisia. Terapiasarjaan tarvitaan lääkärin lähete.

Fysioterapia-aika pyritään antamaan lähimpään fysioterapiayksikköön tai sinne, missä aika on nopeimmin saatavissa. Fysioterapiaosastoilla on asianmukaiset tilat ja mittauslaitteet sekä terapiasali, jossa voidaan opettaa myös kotiharjoitusohjelma. Harjoitteluohjelma on aina kirjallinen. Lähetteen tehnyt terveydenhoitaja tai lääkäri saa käynnistä palautteen tiedoksi. Jos huoltajille syntyy huoli eikä kouluterveydenhuollosta ole vielä tehty lähetettä, voi neuvoa kysyä suoraan fysioterapeutilta avokuntoutuksen neuvonta- ja ajanvarauspuhelimesta.

Kouluterveydenhuollon ja fysioterapian välinen yhteistyö koetaan nykyisellään toimivaksi. Muun muassa Oulussa, Turussa ja Lahdessa yhteistyö on järjestetty samalla mallilla kuin Tampereella.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa on ideoitu, että kuntiin jäävillä liikuntapalveluilla ja siellä olevilla fysioterapeuteilla ja liikunnan ohjaajilla voisi olla maakuntamallissa kouluja palveleva rooli. Myös seuroilla voisi olla isompi rooli lasten liikkumisen edistämässä. Keskeistä on myös liikkumista edistävä kaupunkirakenne.

### **Tiedoksi**

Kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Tampereen vihreä valtuustoryhmä

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## **§ 54**

### **Tiedotusaineisto (yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:8945/00.04.01/2017

Valmistelija / lisätiedot:  
Aittala Pauliina

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Merkittään tiedoksi.

#### **Perustelut**

Lautakunnalle on saapunut tiedoksi seuraavat asiat:

- Kuntainfo 4/2018: Kuntien opiskeluterveydenhuollon järjestäminen yhtenäisenä toiminnallisena kokonaisuutena

Liitteet

1 Kuntainfo 4/2018: Kuntien opiskeluterveydenhuollon järjestäminen

## § 55

### Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

#### **Päätösehdotus oli**

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

#### **Perustelut**

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Sosiaalipalvelupäällikkö, lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan päällikkö

§ 49 Eepuhtin hakemus lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun palvelustelituottajaksi hyväksytään, 29.03.2018

Sosiaalipalvelupäällikkö, psykososiaalisen tuen palvelulinjan päällikkö

§ 32 Musiikkiterapia arviointi, Eteva, 13.03.2018

§ 35 Autetun asumispalvelun ja päivätoiminnan suorahankinta: Esperi Care Oy, 13.03.2018

§ 39 Autetun asumispalvelun hankinta pienhankintana:

Hämeenkyrön kunta, 16.03.2018

§ 40 Henkilökohtaisen avun hankinta pienhankintana: Kotipalvelu Mehiläinen Oy, 28.03.2018

§ 41 Palveluasumisen hankinta pienhankintana: Attendo Hoivakoti Miinan tupa, 28.03.2018

§ 42 Palveluasumisen hankinta pienhankintana: Invalidiliiton Asumispalvelut Oy, Validia Turku, 28.03.2018

§ 43 Option käyttäminen kattonostimien hankinnassa vammaispalvelun asiakkaille, 10.04.2018

Johtava ylihampaslääkäri, vastaanottopalvelujen palvelulinjan päällikkö

§ 11 Hammas- ja oikomishoidon tarveaineet, 08.03.2018

§ 19 Terveysasemapalvelujen ja terveyskeskuslääkäripalvelujen hankinnan jatkaminen, 10.04.2018

## Oikaisuvaatimus

§46, §47, §48, §49, §50, §51

## Oikaisuvaatimusohje

### Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

### Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

### Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki  
Kirjaamo  
Aleksis Kiven katu 14–16 C, PL 487  
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla [kirjaamo@tampere.fi](mailto:kirjaamo@tampere.fi)

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

### Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

### Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.



Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

### **Muutoksenhakukielto**

§42, §43, §44, §45, §53, §54, §55

### **Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhalti-jayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

## **Kunnallisvalitus**

§52

### **Kunnallisvalitusohje**

#### **Valitusosoitus**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

#### **Valitusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa muutosta hakea se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

#### **Valitusviranomainen**

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus  
Raatihuoneenkatu 1  
13100 Hämeenlinna  
faksi: 029 56 42269  
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

#### **Valitusaika**

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

#### **Tiedoksisaanti**

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### **Valituskirjelmä**

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

### **Valituskirjelmän toimittaminen**

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

### **Oikeudenkäyntimaksu**

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.